

## Toimenpidealoite TPA 73/2021 vp

Tom Packalén ps ym.

### **Toimenpidealoite poliisin määrärahojen alijäämän korjaamisesta ja niiden turvaamisesta pysyvälle tasolle ylivaalikautisesti**

#### **Eduskunnalle**

Tällä toimenpidealoitteella halutaan varmistaa poliisin määrärahat riittävälle ja pysyvälle tasolle, jotta poliisin toiminnan ja resurssien suunnittelu, poliisin toimintaedellytykset sekä sisäisen turvallisuuden takaaminen poliisin toimesta kansalaisille voidaan varmistaa.

”Meillä ei olisi varaa heikentää turvallisuutta, mutta näillä päätöksillä siihen suuntaan ollaan menossa vahvasti. Kuinka turvallisenä haluamme pitää Suomen?” Näin kysyy poliisiylijohtaja Sepo Kolehmainen 16.8.2021 kirjoituksessaan liittyen poliisin vuoden 2022 määrärahoihin.

Sisäministeriö ja poliisi yhdessä arvioivat jo elokuussa, että valtiovarainministeriön budjettiehdotus ensi vuodelle ei enää riitä poliisin toiminnan nykytason ylläpitämiseen. Sisäministeriö arvioi, että poliisin rahoitusta olisi lisättävä noin 35—40 miljoonaa euroa, jotta edes nykytasoinen toiminta poliisissa voitaisiin ylläpitää ja taata.

Poliisin mukaan budjetin alijäämäisyys johtaa väistämättä poliisin toiminnan nopeaan ja radikaaliin sopeuttamiseen. Laskennallisesti 35—40 miljoonan euron budjettivaje tarkoittaisi jopa 450 henkilötyövuoden vähennystä. Tämän vaikutukset näkyisivät kaikessa poliisin toiminnassa ja kaikissa poliisiyksiköissä. Poliisiylijohtaja Kolehmainen mukaan noin suuret ”supistukset vaikuttaisivat koko maassa esimerkiksi poliisin näkyvyyteen ja toimintavalmiusaikaan erityisesti harvaan asutuilla alueilla, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden valvontaan, liikenteenvalvontaan ja rikostutkintaan”.

Talousarvioesityksen mukaisilla määrärahoilla (alijäämä n. 30 miljoonaa euroa) poliisien määrä uhkaalaska jopa 300 poliisilla. Hallitusohjelmassa poliisien määrää on kuitenkin suunniteltu nostettavaksi 7 500 henkilötyövuoteen vuoteen 2022 mennessä. Hallituksen tavoitteeseen ei nykyisellä rahoituksella ole edes mahdollista päästä.

Poliisien määrän jatkuva leikkaus vuosikymmenen ajan näkyy jo nyt rikostutkintojen kasautumisena, tutkinta-aikojen pituutena ja harvaan asutuilla alueilla toimintavalmiudessa. Nettirikollisuuden kasvu tuo taas moniin tutkintoihin mukaan myös kansainvälisen ja siten yhä enemmän työllistävän ulottuvuuden. Lisäksi tällä vuosituhanella poliisin kohtaamien väkivaltatilanteiden määrä on kaksinkertaistunut. Myös huumausaineiden käyttö ja kauppa sekä järjestäytynyt rikollisuus lisäävät poliisin eteen tulevien tilanteiden kuormittavuutta sekä arvaamattomuutta.

## Toimenpidealoite TPA 73/2021 vp

Nykyisen yhä kompleksisemman toimintaympäristön luonteen takia poliisin osaamisen, suorituskyvyn ja työvälineiden tulee olla ehdottoman kunnossa. Vain siten poliisi pystyy parhaiten turvaamaan ihmiset, omaisuuden ja ympäristön sekä myös oman työturvallisuutensa. Poliisin määrärahat ovat kuitenkin vaihdelleet. Vuonna 2020 poliisitoimen toimintamenoihin varattiin 763 miljoonaa euroa. Lisätalousarvioilla budjettia kasvatettiin lähes 40 miljoonalla eurolla. Lisätalousarviot eivät voi muodostua pitkäaikaiseksi ratkaisuksi poliisin rahoitusongelmaan.

Pysyvän rahoituksen puute vaikuttaa suoraan poliisin toimintaan ja sen suunnitteluun. Alimitoitettua budjettia ja toistuvia lisärahoituksia ei voi kutsua järkeväksi julkisten varojen käytöksi. Poliisin toiminnassa heikkolaatuinen budjettivalmistelu aiheuttaa ennakoinnattomuutta ja jatkuvaa uhkaa resurssien riittämättömyydestä. Tämä heijastuu suoraan työyhteisössä työssäjaksamiseen ja kykyyn selviytyä poliisin vaativasta tehtävästä. Kertaluontoiset lisärahoitukset uusiin hankkeisiin eivät ole onnistuneet korjaamaan poliisin tilannetta, sillä sekä pysyvä, ylivaalikautinen että oikeatasoinen rahoitus on konkreettisesti puuttunut, jolloin toiminnasta puuttuu myös pitkäjänteisyys. Uusia hankkeita uhkaa rahanpuutteessa lakkautus.

Poliisin suorituskkyky on myös kyettävä turvaamaan koko maassa. Työkuorman lisääntymisen myötä myös aluehallintovirasto on huomauttanut poliisin suuresta työkuormasta ja työssäjaksamisen haasteista. Poliisi voi joutua missä tahansa tehtävässä vaarantamaan henkensä ihmisten turvaamiseksi. Turvallisuudesta on pidettävä huolta ja poliisien jaksamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Edellä mainituista syistä poliisien määrää Suomessa ei ole siten varaa enää pienentää. Asukaslukuun suhteutettuna Suomessa poliiseja on jo nyt vähemmän kuin missään muussa EU-maassa.

Puolustusvaliokunta on lausunnossaan hallintovaliokunnalle huomauttanut, että ”valtion keskeisin tehtävä on ulkoisen ja sisäisen turvallisuuden takaaminen kansalaisilleen. Poikkeuksellisen vaikeasta taloustilanteesta huolimatta turvallisuusviranomaisten toiminta pitää pystyä takaamaan kaikissa olosuhteissa. Oikein resursoitu viranomaistoiminta on keskeisen tärkeä keino varmistaa korkea turvallisuuden tunne suomalaisessa yhteiskunnassa.” [https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Lausunto/Sivut/PuVL\\_8+2016.aspx](https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Lausunto/Sivut/PuVL_8+2016.aspx)

Vuoden 2022 talousarvioesityksessä poliisin määrärahoja lisättiin 10,6 miljoonaa euroa verrattuna valtiovarainministeriön aiempaan pohjaehdotukseen. Vaikka määrärahat ovat budjetissa viime vuotta korkeammalla tasolla, alijäämä on talousarvioesityksessä edelleen n. 30 miljoonaa euroa.

Talousarvioesityksessä poliisin määrärahojen osalta ei siten puhuta enää vain resurssipulasta vaan jopa rajuista leikkauksista poliisin toimintaresursseihin. Tämä taas ei ole linjassa poliisiin kohdistuvien odotusten suhteen.

Jotta hallituksen leikkaussuunnitelmat eivät vaaranna kansalaisten turvallisuutta, tulee poliisin määrärahat saada vihdoin riittävälle tasolle. Rahoitus tulee saattaa kerralla kuntoon. Jatkuva resurssien alimitoitus ei ole yhteiskunnan varojen järkevää käyttöä. Budjettia tulee kyetä suunnittelemaan pitkäjänteisesti ja tehokkaasti yhteiskunnan sisäisen turvallisuuden kannalta. Vain riittävillä resursseilla kansalaisten luottamus poliisiin sisäisen turvallisuuden takaajana säilyy jatkossakin korkealla.

## Toimenpidealoite TPA 73/2021 vp

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla poliisin budjetti ensi vuodelle turvataan korjaamalla n. 30 miljoonan euron alijäämäisyys, ja samalla poliisin määrärahoihin tehdään pitkän tähtäimen pysyvä resurssilisäys, jolla poliisin määrärahat turvataan pysyväälle tasolle ylivaalikautisesti.*

Helsingissä 1.10.2021

Tom Packalén ps  
Jani Mäkelä ps  
Ritva Elomaa ps  
Sanna Antikainen ps  
Veijo Niemi ps  
Sheikki Laakso ps  
Petri Huru ps  
Jussi Wihonen ps  
Jari Ronkainen ps  
Vilhelm Junnila ps  
Mari Rantanen ps  
Sami Savio ps  
Juha Mäenpää ps  
Olli Immonen ps  
Ville Tavio ps  
Minna Reijonen ps  
Mika Niikko ps  
Marko Kilpi kok  
Pauli Kiuru kok  
Jukka Kopra kok  
Heikki Vestman kok  
Jari Kinnunen kok  
Kalle Jokinen kok  
Päivi Räsänen kd